

OBIM POKRIČA POLICE OSIGURANJA SVIH RIZIKA ZA IMOVINSKE ŠTETE

Osnova: MR IAR Polica

Silke Zirngibl, MR Underwriter Facultative Property
Marko Misanec, MR Underwriter Treaty Property

1. Kratki istorijat/ Pregled/ Ciljevi teksta pokrića MR IAR
2. Obim pokrića police osiguranja svih rizika za imovinske štete (PD) uključujući lom mašina (MB)
3. Pod-limiti
4. Franšize
5. Izračun premije za neimenovane rizike (Svi rizici – AR)

1. KRATKI ISTORIЈAT/ PREGLED/ CILJEVI TEKSTA POKRIĆA MUNICH RE IAR

- Munich Re zvanično nije nikada imao tekst pokrića za imovinu do 2010. godine
- Koncept ne-američkih klijenata
- Osiguranik: Kompanije srednje veličine što se tiče industrijskih i komercijalnih rizika
- Lokacije: Pojedinačna teritorija (bez pokrića sa važenjem u čitavom svijetu za multinacionalne kompanije)
- Fleksibilno i lako prilagodljivo na specifične lokalne standarde (“default settings” - standard - podrazumjeva Običajno pravo Engleske - English Common Law)

- Naziv police
- Sporazum o osiguranju
- Imovinska šteta
- Prekid poslovanja
- Isključenja
- Uvjeti za štetne zahtjeve
- Opći uvjeti
- Definicije
- Dopune ugovoru (npr. Lom mašina)

Ciljevi teksta MR pokrića osiguranja industrijske imovine od svih rizika

- Obezbjedjenje know how teksta pokrića za lokalne osiguravatelje
- Osnov za diskusiju u odnosu na osiguravatelje i brokere
- Osnov za fakultativno i obavezno prihvatanje (u pojedinim slučajevima, kada osiguravatelj nema vlastiti tekst pokrića za imovinske štete od svih rizika)
- Praćenje tržišta, iskustava i zakonskih kretanja

Ciljevi teksta MR pokrića osiguranja industrijske imovine od svih rizika

Osiguranik

Osiguravatelj

MR Tekst pokrića osiguranja industrijske imovine od svih rizika

Težnja za postizanjem balansa interesa koji se odnose na obim pokrića

2. OBIM POKRIĆA POLICE OSIGURANJA SVIH RIZIKA ZA IMOVINSKE ŠTETE (PD) UKLJUČUJUĆI LOM MAŠINA

Klauzula o naknadi/osiguranju štete

Osiguravatelj će nadoknaditi Osiguraniku svaki **direktan, neočekivan i nesrećom** uzrokovan **fizički gubitak ili štetu na imovini osiguranika** koju **osiguranik i/ili njegovi predstavnici** nisu mogli **razumno predvidjeti** i koja se desila **u bilo kojem trenutku tokom trajanja osiguranja osim ako nije izričito isključena**, i koja rezultira **potrebom da se osigurana imovina popravi ili zamijeni**, i koja se **desi u slučajevima navedenim u pregledu (schedule) police.**

Obim pokrića imovinske štete/ Klauzula o osiguranju Osigurana imovina

Realna Imovina

Zgrade, poslovne prostorije

Mašine, sadržaj

Pokretna dobra

Osobna imovina

Koja pripada Osiguraniku

Koja pripada trećem licu
ili je pod skrbi, u
nadležnosti ili pod
kontrolom Osiguranika

... svaki direktan neočekivan i nesrećom izazvan fizički gubitak ili štetu na osiguranoj imovini

direktan

- To je događaj bilo opasnost ili isključenje, koji bez obzira na okolnosti koje preovladavaju u vrijeme događaja, neminovno vode gubitku koji je u pitanju.
- Posljedični gubici:
  - nisu automatski pokriveni; osim u odnosu na neke opasnosti, definisane kao “direktna posljedica opasnosti koja nije na drugi način isključena” + adekvatna uzročno posljedična veza (neposredni uzrok)
- Novčani gubici:
  - su pokriveni samo ukoliko su eksplicitno navedeni (kroz dodatno “Proširenje” ili zaseban “Odjeljak”) + (ako postoji PD trigger/MD odredba); npr. prekid poslovanja, troškovi, najam

... svaki direktan neočekivan i nesrećom uzrokovan fizički gubitak ili šteta na imovini osiguranika koju osiguranik i/ili njegovi predstavnici nisu mogli razumno predvidjeti

neočekivan, nesrećom uzrokovan

- postupni događaji nisu pokriveni
- Događaj se nije desio namjerno ili se toleriše kao normalan događaj
  - npr. Namjerno izazvani događaji ili predvidljivi događaji, uzroci od strane osiguranika ili njegovih predstavnika nisu pokriveni
- **A šta je sa upozorenjima o oluji od strane meteorologa?**
  - Obaveza osiguranika da ublaži potencijalni gubitak (npr. zatvori prozore i sl.)
- **Šta u slučaju nemara?**
- **Šta u slučaju nedostatka održavanja i obezbjeđenja?**

Obim pokrića imovinske štete/ Klauzula o osiguranju Fizički gubitak ili šteta

... svaki direktan neočekivan i nesrećom uzrokovan fizički gubitak ili šteta na imovini

fizički gubitak ili šteta

znači da sama osigurana imovina mora pretrpjeti materijalno oštećenje ili uništenje

- Djelomična ili totalna šteta
- Gubitak npr. nestali predmeti su pokriveni samo nakon provalne krađe (vidjeti isključenja)
- Nematerijalno oštećenje uključuje, ali se ne ograničava samo na: konfiskaciju, neobjašnjivi nestanak, manjak, grešku u softveru itd.)
- Šteta ≠ kvar
  - Šteta zahtjeva neku vrstu događaja dok za razliku kvar predstavlja stanje stvari, gdje je više nemoguće normalno korištenje osiguranog predmeta
- Da li je gubitak podataka “fizički gubitak”?

... svaki direktan neočekivan i nesrećom uzrokovan_fizički gubitak ili šteta

na osiguranoj imovini...i koja se desi u slučajevima navedenim...ukoliko nije izričito isključena...

do osigurane sume/limita

- usljed vanjskog izvora / vanjski
- na poslovnim prostorijama Osiguranika u vrijeme gubitka ili štete
(roba u transportu?/privremeno skladištenje u prostorijama trećeg lica?)
- u toku trajanja osiguranja
- osim ako je izričito isključeno
- do osigurane sume / limita

Obim pokrića imovinske štete/ Klauzula o osiguranju Isključena Imovina (1/2)

Opći principi pokrića svih rizika imovinske štete:

Svaka opasnost ili imovina je osigurana ukoliko je obuhvaćena klauzulom osiguranja i nije na drugi način isključena.

Isključena imovina:

- Imovina u izgradnji ili montaži
- Imovina u prijevozu cestom, željeznicom, zrakom ili vodom
- Motorna vozila registrirana za korištenje javnim cestama, brodovi, avioni
- Novac, nakit, umjetnine
- Prenesena imovina osiguranika
- Flora i fauna
- Zemljište

Obim pokrića imovinske štete

Isključena imovina (2/2)

Isključena imovina

- Rudarska oprema pod zemljom, imovina van zemlje (offshore property)
- Nuklearna postrojenja;
- Prijenosni ili distribicioni vodovi, osim ako se ne nalaze u radijusu od 1,000 stopa od nekog osiguranog prostora

Isključeni rizici

- Uobičajeno habanje, blijedjenje, grebanje, postupno propadanje ili razvoj grešaka, normalno održavanje ili popravka
- Korozija, hrđa, oksidacija
- Plijesan, buđ, gljivice, spore ili drugi mikroorganizmi svake vrste, prirode ili opisa
- Promjene temperature, vlažnosti ili boje ili svijetla ili nepostojanje, nefunkcioniranje ili neadekvatna oprema za zagrijavanje, klimatizaciju ili hlađenje uključujući greške u rukovanju, kondenzaciju, prekomjernu vlagu, vodu, curenje, bolesti, propadanje, truljenje, larve insekata ili štetočine bilo koje vrste, zagađenost
- Izloženost vremenskim uvjetima u odnosu na pokretnu imovinu koja je ostavljena na otvorenom

Isključeni rizici

- Curenje, kvarovi na varovima, napuknuća, pucanja, kvar ili pregrijavanje bojlera, grijača vode, super grijača, tlačnih posuda ili bilo kakvih parnih ili napojnih cijevi prikopčanih na njih
- Normalno slijeganje, pucanje, skupljanje ili širenje pločnika, temelja, itd.
- Zagađenje i/ili kontaminacija
- Električni ili mehanički kvar
- Bilo kakvi nedostaci, kvarovi, greške ili propusti u projektu, planu, specifikaciji, materijalu, proizvodnji ili izradi

Isključeni rizici

- Uklanjanje azbesta osim kada je oštećen usljed FLEXA (Fire, Lightning, Explosion, Aircraft – požar, munja, eksplozija, pad letjelice), oluje, grada, pobune, građanskih nemira, dima, vandalizma, curenja ili slučajnog ispuštanja iz automatskih sistema za zaštitu od požara
- Povećanje troškova zamjene ili popravke zbog propisa/zakona
- Neobjašnjivi gubitak ili nestanak; manjak zaliha
- Troškovi koji su nastali zbog lažnog ili neovlaštenog programiranja, bušenja, etiketiranja, itd.
- Krađa, osim kada se odnosi na ulaz ili izlaz iz prostorija osiguranika ili najmanje uz prijetnju nasiljem
- Normalno slijeganje ili stabilizacija novih konstrukcija, pucanje, skupljanje ili širenje pločnika, temelja, zidova, podova odnosno stropova

Obim pokrića imovinske štete

Isključeni rizici (4/6)

Rizici koji se obavezno isključuju:

- Rat, građanski rat, konfiskacija itd.
- Terorizam
- Radioaktivna ili nuklearna kontaminacija nuklearnim gorivom/otpadom ili bilo kakvom nuklearnom instalacijom ili oružjem odnosno sredstvom

Rizici koji se obavezno isključuju:

- Uništenje, kvar, promjenu elektronskih podataka zbog bilo kojeg uzroka (uključujući, ali ne ograničavajući se na, kompjuterske viruse) ili nemogućnost upotreba, smanjenje funkcionalnosti, **osim ako nije direktno uzrokovana požarom i eksplozijom**
Ukoliko medij **za elektronsku obradu podataka** koji je **osiguran** ovom **policom pretrpi fizički gubitak ili štetu** osiguranu ovom **policom**, onda će osnova za procjenu vrijednosti biti **cijena praznog medija plus cijena kopiranja elektronskih podataka sa rezervne (back-up) kopije ili sa originala ranije generacije**. Ovi troškovi neće uključivati istraživanje ili inženjering niti bilo kakve troškove ponovnog formiranja, prikupljanja ili kompletiranja tih **elektronskih** podataka. Ako medij ne bude popravljen, zamijenjen ili ponovo uspostavljen, osnova za procjenu vrijednosti će biti cijena praznog medija. Međutim, ova **polica** ne osigurava nikakav iznos koji se odnosi na vrijednost tih **elektronskih podataka** za **osiguranika** ili treću stranu, čak i kada se ti **elektronski podaci** ne mogu ponovo formirati, prikupiti ili kompletirati.

Pokriće za posljedični fizički gubitak ili štetu na osiguranoj imovini koje se odnosi na:

- **Habanje, koroziju**

... ali se ovo isključenje neće odnositi na gubitak ili štetu na dijelovima osigurane imovine koja je oštećena ili uništena kao direktna posljedica rizika koji nije isključen

- **Električni ili mehanički kvar**

... ali se ovo isključenje neće odnositi na gubitak ili štetu na dijelovima osigurane imovine koja je oštećena ili uništena kao direktna posljedica rizika koji nije isključen

Neobavezna klauzula Loma mašina u slučaju plaćanja dodatne premije

Prihvaćeno je i jasno je da, uz uvažavanje ovih uvjeta, isključenja, odredbi i uvjeta sadržanih u **Polici** odnosno indosirani na nju, i pod uvjetom da je **Osiguranik** platio dogovorenu dodatnu **premiju**, ova se **polica** proširuje da uključi direktno, iznenadno i nepredviđeno fizičko oštećenje ili uništenje bilo kakvih **mašina**, uključujući i ona nastala uslijed bilo kakvog mehaničkog, električnog, elektromagnetskog, elektronskog ili hidrauličnog kvara, poremećaja, greške, loma ili nefunkcioniranja bilo koje vrste do posebnog limita ili pod-limita navdenog u **Pregledu** (Schedule). Isključenje 6.4.2 iz **Police** se briše u mjeri u kojoj je potrebno.

U svrhu ovog pokrića **mašine** označavaju mehaničku, električnu i elektronsku opremu

Isključenja:

- Nikakvo pokriće dato prije završetka prijemnog testiranja performansi
- Roba u obradi ako gubitak ili šteta nastane iz procesa proizvodnje, ispitivanja, popravke, čišćenja, obnove, izmjene, renoviranja ili servisiranja
- Kvar hardvera, softvera ili ugrađenih čipova kao i svi gubici, štete, uništenje, remećenje, brisanje, kvar ili izmjena elektronskih podataka i kompjuterske viruse; ali ovo ne isključuje odgovornost za gubitak odnosno štetu na drugim dijelovima osigurane imovine nastalu kao posljedica istih;
- Troškovi nastali zbog lažnog ili neovlaštenog programiranja, bušenja, označavanja ili umetanja, nenamjernog poništavanja informacija ili bacanje podatkovnih medija, i zbog gubitka informacija zbog djelovanja magnetnog polja;

Isključenja:

- Troškovi sprovođenja uobičajenog održavanja, kao što je pritezanje olabavljenih dijelova, ponovna kalibracija ili korekcije;
- Šteta prouzročena tokom održavanja, inspekcije, popravke, izmjene, modifikacije ili remonta;
- Gubitak ili šteta za koju je osiguranik znao ili je razumno morao znati da je pokvarena prije no što se desio gubitak ili šteta;
- Šteta prouzročena namjernim djelovanjem, zanemarivanjem ili propustom od strane osiguranika;
- Posljedični gubitak odnosno svi troškovi potrebni za njegovo smanjenje, osim u slučajevima predviđenim u odjeljku 2 (prekid poslovanja);

Obim pokrića imovinske štete

Opcija dodatnih pokrića npr. uključenje Loma mašina (4/6)

Isključenja:

- Šteta na temeljima, građevinskim blokovima i građevinskim materijalima osim one koja je nastupila kao posljedica osigurane štete;
- Šteta nastala zbog podvrgavanja postrojenja testovima koji uključuju neuobičajene napone ili zbog namjernog preopterećenja postrojenja;
- Gubitak ili šteta za koju su odgovorni proizvođač ili dobavljač ili druge strane u skladu sa ugovorom o održavanju ili garanciji;
- Trošak izmjena, unapređenja ili remonta, osim kada su neophodni za popravku ili zamjenu;

Obim pokrića imovinske štete

Opcija dodatnih pokrića npr. uključenje Loma mašina(5/6)

Isključenja:

- gubitak ili šteta direktno ili indirektno prouzročen požarom, dimom ili čađi, gašenjem požara ili naknadnim rušenjem, munjom, gradom, vjetrom, **olujom, poplavom**, udarom letjelice ili drugih zračnih naprava, krađom ili pokušajem krađe, zlonamjernim oštećivanjem, **zemljotresom**, slijeganjem, klizanjem tla, kretanjem zemlje, podzemnim požarom, **vulkanskom erupcijom**, udarom kopnenih ili vodenih vozila;
- gubitak ili štetu na zamjenjivim alatima, npr. kalupima, modlama, graviranim cilindrima, dijelovima koja zbog načina svog korištenja i/ili svoje prirode trpe visoki stepen habanja ili amortizacije, npr. obloge peći, čekići za razbijanje, predmeti od stakla, pojasevi, užad, žice, gume, radni mediji, npr. maziva, goriva, katalizatori.

Obim pokrića imovinske štete

Neobavezne klauzule npr. uključenje Loma mašina(6/6)

Isključenja:

- uobičajeno habanje, hrđanje, korozija, erozija, kavitacija, taloženje u kotlu, skupljanje kore, propadanje, slijeganje, postupno pucanje, postupni razvoj deformacija ili iskrivljenja, postupno propadanje zbog atmosferskih uvjeta ili drugih uzroka, ali ovo izuzeće se ograničava na predmete koji su direktno pogođeni, i ne isključuje odgovornost za gubitak ili štetu na drugim dijelovima **osigurane imovine** nastalu kao posljedica navedenog.

Sve ostale odredbe i uvjeti (npr. Ostala isključenja koja su spomenuta ranije) u ovoj Polici osiguranja Požar/Svi rizici ostaju nepromjenjene !!!

Obim pokrića imovinske štete

Ukratko o prekidu poslovanja

Opći princip:

Osiguranje prekida poslovanja obeštećuje ....

...osiguranika za gubitak profita + stalne naknade (= osigurani interes)

...koje pretrpi u toku perioda osiguranja (= vremenski element)

...nastao kao posljedica prekida osiguranog poslovanja

...zbog materijalne štete na osiguranoj imovini

izazvane osiguranim rizikom (= MD – uslov materijalne štete)

3. PODLIMITI

Izračunavanje podlimita po događaju:

- Podlimit po riziku (npr. zemljotres, oluja, poplava, krađa) = Nova vrijednost/ stvarna gotovinska vrijednost osigurane imovine koja je pogođena po najgorem scenariju / jedan događaj (čiji su uzroci rizici iz podlimita) + troškovi uklanjanja ostataka, naknada za arhitektu itd. ukoliko je dogovoreno
- Podlimit koji se odnosi na podlimit Loma mašina = Nova vrijednost/stvarna gotovinska vrijednost najskuplje mašine + troškovi uobičajenog prijevoza, troškovi montaže i carine, ukoliko ih ima, pod uslovom da su takvi rashodi uključeni u osiguranu sumu (e)

Klauzule o podlimitu treba da uključuju jasne formulacije koje obezbjeđuju:

- Da je maksimalan iznos odgovornosti dogovoreni podlimit po riziku a ne osigurane sume
- Podlimit se primjenjuje na sve osigurane prostore, po osiguranom događaju (npr. unutar 72 sata) i kombinovano PD/BI (Imovinska šteta/Prekid poslovanja)
- Jasno uzajamno djelovanje podlimita za inicijalne rizike/opasnosti (npr. zemljotres, poplava) i podlimita koji ih slijede (npr. uklanjanje ostataka)
Koristiti odredbe protiv istodobnih uzročnosti (... bez obzira na bilo koji drugi uzrok ili događaj koji je šteti doprinio bilo prije, kasnije ili istodobno)
- Podlimite ne treba zbrajati (akumulirati) i treba ih definisati uključujući ili isključujući franšize

LMA5130

PRIMJENA DODATKA O PODLIMITIMA

1. Primjena na Osigurane interese/predmete. Svaki podlimit naveden u ovoj polici primjenjuje se kao sastavni dio a ne kao dodatak na cjelokupni limit police za događaj koji je njom osiguran. Svaki podlimit je maksimalni iznos potencijalno nadoknadiv iz svih nivoa osiguranja kombinovanih za svaki osigurani gubitak, štetu, rashod, vremenski element ili drugi osigurani interes koji je rezultat ili je vezi s tim aspektom događaja, uključujući ali ne ograničavajući se na vrstu imovine, građevinu, geografski prostor, zonu, lokaciju ili rizik.
2. Primjena na Osigurane rizike/opasnosti. Ukoliko je osiguran po ovoj polici, svaki podlimit za zemljotres, kretanje tla, poplavu, oluju sa vjetrom, imenovanu oluju ili imenovanu oluju sa vjetrom je maksimalni iznos potencijalno nadoknadiv iz svih nivoa osiguranja kombinovanih za svaki osigurani gubitak, štetu rashod, vremenski element ili drugi osigurani interes koji je rezultat ili je vezi s tim događajem. Ukoliko se poplava desi uz oluju sa vjetrom, imenovanom olujom, imenovanom olujom sa vjetrom, zemljotresom ili kretanjem tla, primjenjuje se podlimit za poplavu i umanjuje podlimit za tu oluju sa vjetrom, imenovanu oluju, imenovanu oluju sa vjetrom, zemljotres ili kretanje tla.

Ovaj dodatak ima prednost nad i, ukoliko je u sukobu sa bilo kojim drugim uslovom ugovoru u vezi primjene podlimita, zamjenjuje te uslove.

Funkcija:

- Kontrola scenarija kumuliranja
- Razumno ograničavanje pokrića kako bi osiguravatelj/reosiguravatelj izračunao premiju adekvatnu izloženosti

Primjer podlimita za slučaj nadoknativog gubitka u slučaju zemljotresa (EQ):

- EQ Podlimit EUR 50m za PD(Imovinsku štetu); uklanjanje ostataka EUR 2.5m
- EQ PD gubitak: 3 lokacije štete (EUR15/ EUR 20/EUR 5m) + troškovi koji se odnose na uklanjanje ostataka sa sve 3 lokacije: EUR 5m
Kolika je maksimalna naknada za EQ?
Kolika je naknada koja se odnosi na ovaj gubitak usljed EQ (jedan događaj)?

4. Franšize

Definicija:

Franšiza predstavlja iznos koji se odbija od bilo kog plaćanja koje bi inače osiguravatelj isplatio osiguraniku.

Funkcija:

- Kontrola troškova odštetnih zahtjeva/administrativnih troškova
- Razlog za umanjenje premije osiguranja

Opasnost od niskih ili čak nikakvih franšiza:

- Povećanje troškova odštetnih zahtjeva/administrativnih troškova s obzirom da sve AR police mogu povećati svijest osiguranika o odštetnim zahtjevima

5. IZRAČUNAVANJE PREMIJE ZA NEIMENOVANE RIZIKE (AR - SVI RIZICI)

- Premija za Osiguranje Imovine od svih rizika je suma njenih dijelova tj. individualnih premija za imenovane reizike plus dodatna **premija osiguranja imovine od svih rizika za neimenovane rizike.**

Izračunavanje premijske stope za Lom Mašina (MB):

‰-stopa izloženosti mašina x nova vrijednost osigurane mašine

- Smanjenje premije u slučaju franšize i podlimita zavisi od vrste mašina i kretanja šteta u posljednjih 5 godina

Neimenovani rizici /AR izračunavanje premijske stope:

Iskustveno određivanje ‰-stope, tj.

Premijska stopa za veću izloženost x ukupna osigurana suma za zgrade i sadržaje

- Smanjenje premije u slučaju franšize i podlimita zavisi od vrste mašine i kretanja šteta u posljednjih 5 godina

“Nadamo se da će ove smjernice koje se odnose na obim pokrića osiguranja imovine od svih rizika biti od pomoći. Ipak, imajte na umu da svaka šteta ili gubitak mora biti procijenjena u svojim vlastitim okolnostima i iz pomenutih objašnjenja ne mogu se izvlačiti opće pretpostavke o stavu Munich Re –a u odnosu na pokriće.”

Hvala na pažnji!

Silke Zirngibl, MR Underwriter Facultative Property
Marko Misanec, MR Underwriter Treaty Property